

Jaarplan Bureau IR 2023

Datum 13 december 2022
Status DEFINITIEF

Inhoud

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
2. Algemeen secretariaat	3
3. Toezichtbeleid	4
4. Programma Innovatie Toezicht	5
5. Academie voor Toezicht	6
6. Kennis & Wetenschap	7
7. Communicatie	8
Bijlage: overzicht portefeuillehouders	10
Portefeuillehouders	10
Werkgroepen	10
Dagelijks Bestuur	10

1. Inleiding

Verenigd in de Inspectieraad (IR) staan de rijksinspecties samen voor toezicht. Goed toezicht, reflectief en effectief, beschermt publieke doelen en draagt bij aan een steeds betere overheid. Dat doen we al vijftien jaar door te werken aan de kwaliteit van toezicht, professionaliteit van toezichthouders en het versterken van het innovatieve vermogen.

Bureau IR (BIR) ondersteunt de IR bij het realiseren van die ambities en het bundelen van de krachten. BIR zet daarvoor in op de interactie van toezichthouders met elkaar en met de buitenwereld: van elkaar leren, onderzoek en kennisontwikkeling, professionalisering en ontwikkeling van innovatieve methoden en technieken in het toezicht. In dit werkplan 2023 bouwen we voort op de goede dingen uit 2022, leggen we nieuwe accenten en kondigen we voor een aantal activiteiten een heroriëntatie aan.

Wij doen dat tegen de achtergrond van de fundamentele vragen die er zijn over de relatie tussen burgers en de overheid en, als uitvloeisel daarvan, vragen over de organisatie en het functioneren van de rijksdienst. Daarbij wordt in het publieke debat explicieter gekeken naar rijksinspecties. Soms als onderdeel van het probleem, maar steeds vaker als onderdeel van de oplossing. De vraag voor inspecties is dan welke bijdrage zij willen en kunnen leveren aan bijvoorbeeld het herstel van publiek vertrouwen in de overheid en aan het aanpakken van de grote maatschappelijke opgaven die er liggen. En wat er voor nodig is om dat op een goede manier te doen. De IR kan hierin ook een belangrijke rol vervullen. Door in gezamenlijkheid te kijken naar wat er in de samenleving speelt, kan de IR domeinoverstijgende waarnemingen doen en hierop reflecteren. Deze unieke positie wil de IR graag gebruiken om waarde te creëren voor de maatschappij. Dat vergt een duidelijke visie op de maatschappelijke functie van toezicht, een eigenstandige strategische en organisatorische positionering van inspecties binnen de rijksdienst en de beleidscyclus, en boven alle twijfel verheven professionaliteit en kwaliteit in de uitvoering van het toezicht. De werkzaamheden van BIR zijn er ook in 2023 op gericht om daar aan bij te dragen.

2. Algemeen secretariaat

Het algemeen secretariaat is het organisatorische centrum van BIR. Van hieruit zorgen we voor het plannen en voorbereiden van de IR ontmoetingen, de financiële planning en control en voor een stimulerend werk-, leer- en ontwikkelklimaat binnen BIR. In 2023 omvat dit onder meer:

- het organiseren van gesprekken met belangrijke sparringpartners zoals de markttoezichthouders, de Hoge Colleges van Staat, de WRR, de OVV en de Raad voor Accreditatie.
- het relatiebeheer met de secretarissen-generaal die binnen het SGO de portefeuille toezicht behartigen bij actuele vraagstukken en uitdagingen rond toezicht.
- het relatiebeheer met de contactpersonen en managementassistenten van de inspecties.
- het organiseren van de brede netwerk-ontmoetingen zoals het Toezichtfestival en de nazomerborrel.

3. Toezichtbeleid

Het ministerie van BZK draagt beleidsverantwoordelijkheid voor de organisatie en onderlinge positionering van overheidsorganisaties - waaronder de rijksinspecties - en het functioneren van de Rijksdienst. Als bijdrage aan de beleidsontwikkeling op dit terrein formuleert de IR voorstellen, op basis van lessen uit de praktijk, voor de positionering en ontwikkeling van de rijksinspecties.

Verder draagt de IR bij aan de beleidsontwikkeling over belangrijke maatschappelijke kwesties die raken aan de functie van toezicht, de relatie tussen beleid, uitvoering en toezicht en ultimo het (vertrouwen in het) functioneren van de overheid. In dat kader pakken we in 2023 de volgende thema's/activiteiten op:

- Ontwikkelingen op de dossiers POK, TCU, WaU, SvdU, ACU/MCU volgen en vertalen naar de functie van toezicht en rijksinspecties.¹
- Normontwikkeling voor beleidsvorming/wetgeving en in het verlengde daarvan toezicht, zoals het Beleidskompas (herziening IAK) en het beoordelingskader Raad van State.
- Specifieke rol, positie en gezag van de inspecteur-generaal.
- Verder ontwikkelen van de reflectieve functie van de IR.

Het kabinet werkt aan een voorstel voor een Wet op de Rijksinspecties. De IR heeft als inbreng daarvoor medio 2022 een brief gestuurd aan de minister van BZK met de hoofdlijnen die zijns inziens in een Wet op de Rijksinspecties opgenomen moeten worden om goed, onafhankelijk en onpartijdig inspectietoezicht te borgen. Het komende jaar volgen wij het wetgevingsproces op de voet en blijven wij onze hoofdlijnen onder de aandacht brengen en nader uitwerken. Wij doen dat in nauw contact en overleg met de

¹ Respectievelijk: Parlementaire Onderzoekscommissie Kinderopvangtoeslag, Tijdelijke Commissie Uitvoeringsorganisaties, Werk aan Uitvoering, Staat van de Uitvoering, Ambtelijke Commissie Uitvoering, Ministeriële Commissie Uitvoering.

individuele inspecties – die ook hun inbreng leveren in het wetstraject – en het Ministerie van BZK.

Verschillende werkgroepen werken op specifieke onderdelen het gedachtegoed over goed inspectietoezicht verder uit:

- **de IR-werkgroep Publiek Vertrouwen** ontplooit activiteiten die erop gericht zijn het publiek vertrouwen in de rijksinspecties te versterken door breed de dialoog aan te gaan met stakeholders en de samenleving;
- **de IR-werkgroep Governance** heeft de uitgangspunten voor de gewenste samenwerkingsrelatie met het beleidsdepartement en uitvoeringsorganisaties uitgewerkt in een publieke handreiking. Hierover blijven we in 2023 in gesprek met onze stakeholders. We gebruiken deze ook in de coördinerende werkzaamheden van de werkgroep voor het wetstraject van de Wet op de rijksinspecties.
- **De IR-werkgroep Externe Oriëntatie** zoekt naar mogelijkheden voor de IR om zich te mengen in het publieke debat en de reflectieve functie van het collectief te versterken.
- **de IR-werkgroep Kwaliteitsborging** heeft een interne handreiking peerreviews ontwikkeld. Vanwege beperkte capaciteit zijn er vooralsnog geen activiteiten gepland voor 2023.

4. Programma Innovatie Toezicht

Het Programma Innovatie Toezicht stimuleert en faciliteert sinds 2017 vernieuwing in het toezicht. In de afgelopen jaren zijn mooie resultaten tot stand gebracht, langs de programmaliijnen Maatschappelijke dialoog, Nieuwe technieken en Professionalisering, zoals de podcasts, de netwerken en de 'Kritische Beroepssituaties'. Na vijf jaar is het tijd om de resultaten van het programma te evalueren en te bezien of de programma's nog voldoende bijdragen aan de kwaliteit van toezicht.

- **Maatschappelijke dialoog:** We stimuleren en inspireren ook in 2023 de inspecties op verschillende manieren om het gesprek aan te gaan met hun omgeving, met extra aandacht voor het (ongekende²) burgerperspectief en hoe dit structureel te integreren in het toezicht. We doen dat bijvoorbeeld door goede voorbeelden te delen en extern te communiceren en inspiratie van buiten te halen. Daarbij werken we samen met de IR-werkgroep Publiek vertrouwen.

² In haar oratie met de titel 'Ongekende Belangen; Over maatschappelijke democratie en bestuurlijke responsiviteit' (2022) beschrijft Caelesta Braun hoe belangrijk het is om belangen die niet in de openbaarheid gedeeld en gekend zijn, zichtbaar te maken.

- **Nieuwe technieken:** We faciliteren de netwerken voor toezicht op AI en cybersecurity. De komst van EU regelgeving in 2023 biedt mogelijkheden om gezamenlijk op te trekken. Voor *toezicht op AI* werken we aan een gezamenlijk beeld, samenwerking in opleidingen en de voorbereiding op nieuwe regelgeving. En voor *toezicht met AI* organiseren we onder andere sessies over nieuwe *datascience*-technieken en thema's zoals juridische mogelijkheden en beperkingen, waarin betrokkenen bij inspecties onderling én met externe experts kennis uitwisselen. Voor *cybersecurity* werken we aan verbreding van de samenwerking en kennisuitwisseling, ook met het oog op de komende regelgeving.
- **Professionalisering:** Vanwege beperkte capaciteit zullen we zeer beperkt activiteiten ondernemen in deze programmalijs. We verkennen/starten een vakgroep van HRM medewerkers rond onderwerpen als 'arbeidsmarkt' (werven en behouden) en 'ambtelijk vakmanschap', met als eerste concrete inzet het opzetten van een pilot met werkstages.

5. Academie voor Toezicht

De Academie voor Toezicht (AvT) heeft als missie om dé denk- en doe plek te zijn voor toezicht op rijksniveau. Daarin zijn we zo succesvol dat we geregeld tegen de grenzen aan lopen van wat we kunnen aanbieden. In 2023 starten we daarom met een heroriëntatie van de AvT. We houden de missie, de strategie en de uitvoering tegen het licht. We evalueren onze huidige leertrajecten en activiteiten en bezien welke behoefte er is aan (andere of aanvullende) leertrajecten en hoe die passen binnen de opzet en randvoorwaarden van de AvT. Daarbij kijken we ook naar andere aanbieders en hun opleidingen en leertrajecten. Deze heroriëntatie bereiden we voor met een IR-werkgroep, waarbij we verschillende scenario's onderzoeken.

Ondertussen moet de uitvoering in 2023 doorgaan; de winkel blijft open tijdens de verbouwing:

- **Leertraject Startende Inspecteurs (LSI):** Ook in 2023 gaat er elke maand een nieuwe groep deelnemers van start met het LSI (11 totaal). Daarnaast actualiseren we met hulp van klankbord- en ontwikkelgroep de inhoud en casuïstiek en evalueren we de aansluiting bij de diversiteit en interne opleidingen van de inspecties.
- **Leertraject Strategisch Toezicht (LST):** Op basis van de in 2022 uitgevoerde evaluatie wordt het LST herijkt zodanig dat de leeropbrengsten van een nieuwe editie weer aansluiten bij de huidige behoefte op het gebied van strategisch toezicht.

- **Programma Top Toezichthouders (PTT):** Op basis van de positieve evaluatie van de pilot in 2022 en het gemeten animo voor een nieuwe versie, zullen we dit leertraject door ontwikkelen en een nieuwe editie in 2023 aanbieden.

De online ondersteuning van leertrajecten verhuist naar netwerk.publiektoezicht.nl om toegang tot het kennisknooppunt en onderlinge uitwisseling van kennis te vereenvoudigen. We treden in contact met andere partners, zoals het Markttoezichthoudersberaad, de Rijksacademie voor Financiën (RAFEB), de ABD-Academie, de NSOB en universiteiten en hogescholen om samen te werken aan opleiden en om strategische allianties te kunnen sluiten. Daarbij kijken we ook heel bewust naar het Kennissynthese en -benuttingsproject van het programma Vernieuwing van Toezicht van de Nationale Wetenschapsagenda (NWA).

6. Kennis & Wetenschap

Een goede kennisfunctie binnen de rijksinspecties is onmisbaar voor goed toezicht. Vanuit BIR dragen we bij aan de ontwikkeling van die kennisfunctie door kennisdeling en -ontwikkeling te bevorderen, en door kennis van buiten naar binnen te halen. Dat doen we door netwerken tot stand te brengen en regelmatig bijeenkomsten te organiseren in samenwerking met onze stakeholders en met (wetenschappelijk) onderzoekers en anderen met relevante kennis. En door als organisator, adviseur, redacteur en/of auteur bij te dragen aan concrete kennisproducten en aan leergangen van de AvT en externe opleidingen.

We begeleiden de uitvoering van het NWO-programma Vernieuwing van Toezicht, de Wetenschapsagenda (NWA). BIR draagt bij aan de daarin geformuleerde ambitie om een interdisciplinaire *community of science* rondom toezicht te creëren en een eigenstandige wetenschappelijke toezichtsdiscipline.

In 2023 gaan we onder meer:

- vanuit het Kennissynthese & Benuttingsproject (KSB) van het NWA-programma met de consortiumpartners de opgedane kennis ontsluiten en verspreiden onder en met de toezichthouders.
- een jaarbeeld maken van de ontwikkelingen op kennisgebied in het voorgaande jaar waarin we de belangrijkste punten benoemen voor actuele ontwikkelingen in het toezicht en het toezichtbeleid.
- kennis uitdragen en bijdragen aan de verschillende gespecialiseerde (wetenschappelijke) toezichtmedia (a.i.

redactie Tijdschrift voor Toezicht, column Toezine) en diverse publicaties en handboeken.

Uiteindelijk gaat het er om dat we met onze kennisactiviteiten de inspectiecollega's bereiken en dat zij deze kennis kunnen inzetten om het inspectietoezicht te verbeteren. We zoeken bewust naar aanknopingspunten om zinvolle samenwerking tot stand te brengen. Tussen rijksinspecties onderling, maar ook tussen beleidsmakers, uitvoeringsorganisaties, toezichthouders, onderzoekers en wetenschappers.

7. Communicatie

Vanuit zijn bijzondere rol en positie draagt de IR ook publiekelijk bij aan de versteviging van het inspectietoezicht en aan het functioneren van en het vertrouwen in de rijksoverheid. Met onder meer zijn recente brieven over het belang en de gewenste inhoud van een Wet op de Rijksinspecties, het uitbrengen van een Handreiking met voorstellen voor de samenwerking tussen beleid, uitvoering en toezicht en het aangaan van de maatschappelijke dialoog is de IR meer dan voorheen een gezaghebbende gesprekspartner in Den Haag. Dit biedt aanknopingspunten voor een sterke externe profilering van de raad en diens voorzitter ter ondersteuning van de ambities en boodschappen van de IR. Voor 2023 onderscheiden we de volgende speerpunten in communicatie:

- **Externe communicatie:** zichtbaar maken voor de buitenwereld van de ambities, processen en resultaten van de IR als gremium en de samenwerkende rijksinspecties. Via eigen kanalen: de website, social media en een digitale nieuwsbrief (minimaal 4x per jaar). En via externe kanalen zoals dagbladen en ToeZine.
- **Community-building:** we geven verder vorm en inhoud aan het relatie- en stakeholdermanagement en aan *communitymanagement*. Bijvoorbeeld door de interactie op netwerk.publiektoezicht.nl actief te stimuleren, met de periodieke nieuwsbrief en gerichte *community-building* door BIR. Belangrijk aandachtspunt is de versterking van de eigen netwerken van communicatieprofessionals.
- **Verdere professionalisering van de communicatiefunctie:** Intern door het vergroten van het communicatiebewustzijn. En extern via het netwerk van de hoofden communicatie, door periodieke ontmoetingen, kennisuitwisseling en een communicatie-jaarontmoeting voor de communicatieprofessionals binnen de rijksinspecties.

Met een strategisch communicatieplan op hoofdlijnen brengen we overzicht en samenhang tussen de drie speerpunten voor communicatie in 2023.

Bijlage: overzicht portefeuillehouders

De leden van de IR zijn direct betrokken bij lopende activiteiten in de vorm van portefeuillehoudersschappen en deelname aan werkgroepen. Voor 2023 ziet de verdeling er als volgt uit:

Portefeuillehouders

- Professionalisering: Annemiek van Bolhuis en Alida Oppers
- Doe-coalitie Certificering: Theodor Kockelkoren
- Doe-coalitie CE-markering: Angeline van Dijk

Werkgroepen

- Governance: Theodor Kockelkoren, Rits de Boer en Wim Bargerbos.
- Publiek vertrouwen: Rits de Boer, Mark Bressers en Theodor Kockelkoren.
- Kwaliteitsborging: Annemiek van Bolhuis en Wim Bargerbos.
- Externe oriëntatie: Bart Snels, Theodor Kockelkoren en Wim Bargerbos.
- Digitalisering: Angeline van Dijk en Mark Bressers
- Wetenschapsagenda Toezicht stuurgroep: Theodor Kockelkoren
- Academie voor Toezicht: Marina Eckenhausen en Annemiek van Bolhuis

Dagelijks Bestuur

Het Dagelijks Bestuur bestaat uit: Alida Oppers (voorzitter), Annemiek van Bolhuis en Gerard Bakker.